PIGD №2-25013812-23-3-03022025
Dosarul №3-13/2025

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

Dispozitivul hotărârii pronunțat public la 16 iulie 2026 în mun. Comrat.

Hotărârea integrală întocmită la 30 octombrie 2026 în mun. Comrat.

Judecătoria Comrat (sediul Central)
Instanța compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecător specializat
pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ Vasili Hrapacov,
Grefier Chesea N.,

examinând în ședință publică acțiunea în contencios administrativ, înaintată de Ștefan Starciuc împotriva Curții de Apel Comrat (în proces de fuzionare cu Curtea de Apel Cahul pentru formarea Curții de Apel Sud), cu succesorul în drepturi – Curtea de Apel Sud, privind:

- obligarea Curţii de Apel Comrat (în proces de fuzionare cu Curtea de Apel Cahul pentru formarea Curţii de Apel Sud) să calculeze şi să achite lui Ştefan Starciuc judecător în demisie al Curţii de Apel Comrat, diferenţa dintre salariul lunar şi altor plăţi salariale (concediul anual de odihnă folosit şi nefolosit, premii acordate în funcţie de salariul calculat, indemnizaţia, etc.), plăţi ajustate conform Hotărârii Curţii Constituţionale nr.21 din 06 decembrie 2022, la mărimea valorii de referinţă de salarizare a judecătorului Curţii de Apel la cel puţin rata inflaţiei medii anuale pentru perioada 01.01.2023-10.12.2024 (data emiterii hotărârii privind demisionarea);

- obligarea Curţii de Apel Comrat (în proces de fuzionare cu Curtea de Apel Cahul pentru formarea Curţii de Apel Sud) să calculeze şi să achite lui Ştefan Starciuc judecător în demisie al Curţii de Apel Comrat, începînd cu 01.02.2023 până la data emiterii hotărârii în acest litigiu, penalitatea pentru fiecare zi de întârziere în mărime de 0,3 % la sută din suma diferenţei formate dintre salariul lunar şi altor plăţi salariale (concediul anual de odihnă folosit şi nefolosit, premii acordate în funcţie de salariul calculat, indemnizaţia, etc.) formată urmare a neajustării salariului la mărimea valorii de referinţă de salarizare a judecătorului Curţii de Apel la cel puţin rata inflaţiei medii anuale pentru perioada 01.01.2023-10.12.2024, diferenţă care nu a fost calculată şi achitată,

A C O N S T A T A T:

La data de 03.02.2025, reclamantul Ștefan Starciuc s-a adresat în instanță de judecată cu acțiunea în contencios administrativ împotriva Curții de Apel Comrat (în proces de fuzionare cu Curtea de Apel Cahul pentru formarea Curții de Apel Sud), cu succesorul în drepturi – Curtea de Apel Sud, privind:

- obligarea Curţii de Apel Comrat (în proces de fuzionare cu Curtea de Apel Cahul pentru formarea Curţii de Apel Sud) să calculeze şi să achite lui Ştefan Starciuc judecător în demisie al Curţii de Apel Comrat, diferenţa dintre salariul lunar şi altor plăţi salariale (concediul anual de odihnă folosit şi nefolosit, premii acordate în funcţie de salariul calculat, indemnizaţia, etc.), plăţi ajustate conform Hotărârii Curţii Constituţionale nr.21 din 06 decembrie 2022, la mărimea valorii de referinţă de salarizare a judecătorului Curţii de Apel la cel puţin rata inflaţiei medii anuale pentru perioada 01.01.2023-10.12.2024 (data emiterii hotărârii privind demisionarea);

- obligarea Curţii de Apel Comrat (în proces de fuzionare cu Curtea de Apel Cahul pentru formarea Curţii de Apel Sud) să calculeze şi să achite lui Ştefan Starciuc judecător în demisie al Curţii de Apel Comrat, începînd cu 01.02.2023 până la data emiterii hotărârii în acest litigiu, penalitatea pentru fiecare zi de întârziere în mărime de 0,3 % la sută din suma diferenţei formate dintre salariul lunar şi altor plăţi salariale (concediul anual de odihnă folosit şi nefolosit, premii acordate în funcţie de salariul calculat, indemnizaţia, etc.) formată urmare a neajustării salariului la mărimea valorii de referinţă de salarizare a judecătorului Curţii de Apel la cel puţin rata inflaţiei medii anuale pentru perioada 01.01.2023-10.12.2024, diferenţă care nu a fost calculată şi achitată.

Temeiurile de fapt şi de drept ale acţiunii în contencios administrativ.

În fapt, la 12 decembrie 2024 reclamantul înaintat o petiţie către administrația Curţii de Apel Comrat (în prezent aflată în proces de fuzionare cu Curtea de Apel Cahul pentru formarea Curţii de Apel Sud conform Legii nr. 135 din 13-06-2024 pentru modificarea unor acte normative (revizuirea hărţii judiciare) Publicat: 27-06-2024 în Monitorul Oficial Nr.271- 274 art.397), înregistrată cu nr.4465, prin care reclamantul solicitat calcularea şi achitarea diferenţei dintre salariul achitat şi salariul ce trebuia ajustată la mărimea valorii de referinţă de salarizare a judecătorilor la cel puţin rata inflaţiei medii anuale pe anii 2023 şi 2024, după cum prevede Hotărârea Curţii Constituţionale nr.21 din 06 decembrie 2022. La 20 decembrie 2024 Curtea de Apel a refuzat satisfacerea cererii pe motiv că nu există temei legal de calculare a cărorva diferenţe la salariul achitat, din lipsa modificărilor în Legea bugetului de stat pentru anul 2024.

În temeiul art.165 Cod administrativ la 26 decembrie 2024 reclamantul depus cerere prealabilă administrației Curţii de Apel Comrat cu aceeași solicitare: calcularea şi achitarea salariului lunar şi altor plăţi (concediul anual de odihnă folosit şi nefolosit, indemnizaţii, etc.) pentru perioada 01.01.2023-10.12.2024 ajustate la mărimea valorii de referinţă de salarizare a judecătorilor la cel puţin rata inflaţiei medii anuale pe anii

2023 şi 2024, după cum prevede Hotărârea Curţii Constituţionale nr.21 din 06 decembrie 2022.

La 24.01.2025, cu nr.32 de la administrația Curţii de Apel Comrat reclamantul a primit răspuns la cererea prealabilă, prin care s-a refuzat în admiterea cerinţelor sale.

Reclamantul nu sunt de acord cu răspunsul din data de 24.01.2025, cu nr.32, deoarece problema ajustării şi achitării salariului sale de judecător şi altor plăţi salariale la cel puţin rata medie de inflație pentru anii 2023 şi 2024 nu a fost rezolvată după cum prevede şi obligă Hotărârea Curţii Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022.

În răspuns pârâta a indicat valoarea de referinţă în baza căruia a fost calculat şi achitat salariul judecătorilor, pentru perioada 01.01.2023-10.12.2024 dar nu a invocat niciun argument ce ţine de ajustarea anuală obligatorie a mărimii valorii de referinţă de salarizare a judecătorilor, bazată cel puţin pe rata inflaţiei medii anuale la data adoptării Legii bugetului de stat pentru anul următor, aşa cum a statuat în de Hotărârea sa cu nr.21 din 06 decembrie 2022 Curtea Constituţională pentru perioada anilor 2023 şi 2024, care este obligatorie spre executare pentru Guvern, Ministerul Finanţelor, Parlament şi Curtea de Apel Comrat la calcularea şi achitarea plăţilor salariale ale judecătorilor, pentru perioada respectivă.

Or, baza legală pentru calcularea salariului, cu ajustarea anuală obligatorie a mărimii valorii de referinţă de salarizare a judecătorilor bazată cel puţin pe rata inflaţiei medii anuale la data adoptării Legii bugetului de stat pentru anul următor pentru anii de muncă a judecătorilor 2023 şi 2024 există, şi anume: Hotărârea Curţii Constituţionale nr.21 din 06 decembrie 2022 "2. Se recunosc constituționale articolele 12 alin.(15) şi 29 alin.(2) din Legea nr.270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, în măsura în care ajustarea anuală a mărimii valorii de referinţă de salarizare a judecătorilor şi a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii este obligatorie şi se bazează cel puţin pe rata inflaţiei medii anuale la data adoptării Legii bugetului de stat pentru anul următor.".

Reclamantul atrage atenţia instanţei că rata inflaţiei medii anuale este stabilită de Banca Naţională a Moldovei şi urmează a fi preluată de pe pagina web a BNM: https://www.bnm.md/ro/content/rata-inflatiei-0 sau nemijlocit de la această entitate publică, fiind deci o informaţie publică şi accesibilă.

Spre regret, de la data intrării în vigoare a Hotărârii Curţii Constituţionale nr.21 din 06 decembrie 2022 şi până în prezent (mai mult de 2 ani), prevederile pct.2 al dispozitivului acesteia n-au fost pus în executare şi salariile judecătorilor nu au fost ajustate în modul stabilit de Hotărârea Curţii Constituţionale nr.21 din 06 decembrie 2022. Cu toate că în această perioadă au fost mai multe apeluri în adresa autorităţilor statului de a fi executată hotărîrea Curţii Constituţionale atât din partea corpului judecătoresc cît şi din partea Consiliului superior al Magistraturii.

Nu este clar, de ce prevederile actului Curţii Constituţionale (care sunt obligatorii de la pronunţare şi se publică în MORM) şi apelurile nu a fost executate

mai mult de 2 ani de autorităţile din Republica Moldova, iar problema salarizării judecătorilor în baza şi conform Hotărârii Curţii Constituţionale nr.21 din 06 decembrie 2022 nu a fost soluţionată de entitatea unde el activat în funcţia de judecător.

Or, Republica Moldova este un stat de drept, unde Legea trebuie respectată, fără careva excepţii de către toate organele statale ale Republicii Moldova, inclusiv Guvernul, Ministerul Finanţelor, Parlamentul, Consiliul Superior al Magistraturii şi Curtea de Apel Comrat. Potrivit art.28 alin.(l) a Legii cu privire la statutul judecătorului nr.544-XIII din 20.07.1995, judecătorii instanţelor judecătoreşti sînt salarizaţi în condiţiile şi în modul stabilite de legislaţia privind sistemul de salarizare în sectorul bugetar.

Potrivit Art.4 alin.(4) a Legii cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nr.947-XIII din 19.07.1996 prevede, că întru exercitarea funcţiilor sale, Consiliul Superior al Magistraturii are următoarele competenţe în domeniul administrării instanţelor judecătoreşti: c) examinează, confirmă şi propune, în modul stabilit de legislaţia în vigoare, proiectul bugetelor instanţelor judecătoreşti.

Prin pct.2 al dispozitivului Hotărârii Curţii Constituţionale nr.21 din 06 decembrie 2022 este hotărât: "2. Se recunosc constituţionale articolele 12 alin.(15) şi 29 alin.(2) din Legea nr.270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, în măsura în care ajustarea anuală a mărimii valorii de referinţă de salarizare a judecătorilor şi a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii este obligatorie şi se bazează cel puţin pe rata inflaţiei medii anuale la data adoptării Legii bugetului de stat pentru anul următor."

Potrivit art.28^1 al Legii cu privire la Curtea Constituţională nr.3176-XIII din 13.12.1994, (1) Guvernul, în termen de cel mult 3 luni de la data publicării hotărîrii Curţii Constituţionale, prezintă Parlamentului proiectul de lege cu privire la modificarea şi completarea sau abrogarea actului normativ sau a unor părţi ale acestuia declarate neconstituţionale. Proiectul de lege respectiv va fi examinat de Parlament în mod prioritar. (2) Preşedintele Republicii Moldova sau Guvernul, în termen de 2 luni de la data publicării hotărîrii Curţii Constituţionale, modifică şi completează sau abrogă actul sau unele părţi ale acestuia declarate neconstituţionale şi, după caz, emite sau adoptă un act nou. (3) Actele emise întru executarea actelor normative sau a unor părţi ale acestora declarate neconstituţionale devin nule şi se abrogă. (4) Observaţiile (constatările) Curţii Constituţionale privind lacunele (omisiunile) reglementărilor normative, datorate nerealizării unor prevederi constituţionale, indicate în adresă, urmează să fie examinate de instanţa vizată, care în termen de cel mult 3 luni, va informa Curtea Constituţională despre rezultatele examinării".

Conform art.28^1 al Legii cu privire la Curtea Constituţională nr.3176-XIII din 13.12.1994, neexecutarea, executarea necorespunzătoare, împiedicarea executării

actelor Curţii Constituţionale atrag după sine răspunderea prevăzută de legislaţia în vigoare.

Cu regret, autorităţile, şi anume: Guvernul, Ministerul Finanţelor, Parlamentul şi Curtea de Apel Comrat nu au executat, până în prezent, Hotărârea Curţii Constituţionale nr.21 din 06 decembrie 2022.

În legătură cu neajustarea salariului la cel puţin rata medie a inflaţiei pentru anii 2023 şi 2024, sunt impus în situaţia să înaintez prezentele pretenţii.

Autoritatea care efectuează plăţile salariale ale judecătorilor sunt instanţele judecătoreşti, unde acestea activează şi/sau au activat.

Autoritatea, unde reclamantul a activat în funcţia de judecător, este Curtea de Apel Comrat, aflată în present în proces de fuzionare cu Curtea de Apel Cahul pentru formarea Curţii de Apel Sud conform Legii nr. 135 din 13-06-2024 pentru modificarea unor acte normative (revizuirea hărţii judiciare).

Consiliul Superior al Magistraturii este organul de autoadministrare judecătorească, care alocă mijloacele financiare instanţelor judecătoreşti conform bugetului anual aprobat, cu rectificările de rigoare.

Judecătorilor din cadrul Curţii de Apel Comrat le este calculat şi achitat salariul prin intermediul contabilităţii Curţii de Apel Comrat, în baza actelor normative şi a mijloacelor financiare alocate de Consiliul Superior al Magistraturii confom Legii bugetului.

Consiliul Superior al Magistraturii urmează să asigure rectificarea bugetului şi să aloce Curţii de Apel Comrat, la solicitarea acesteia, mijloacele financiare suplimentare necesare pentru achitarea plăţilor salariale judecătorilor, care activează sau cărora le este acceptată cererea de demisie.

Deci, Curtea de Apel Comrat urma să solicite mijloace financiare suplimentare, iar Consiliul Superior al Magistraturii să le aloce întru respectarea normelor prevăzute în Hotărârea Curţii Constituţionale nr.21 din 06 decembrie 2022 şi Legii privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr.270 din 23 noiembrie 2018, acţiuni care nu au fost întreprinse, până în prezent.

Astfel, nefiind executată Hotărârea Curţii Constituţionale nr.21din 06 decembrie 2022, reclamantul a fost privat de plăţi salariale şi alte recompense obligatorii, care urmau a fi ajustate pe anii 2023 şi 2024 în măsura în care ajustarea anuală a mărimii valorii de referinţă de salarizare a judecătorilor şi a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii este obligatorie şi se bazează cel puţin pe rata inflaţiei medii anuale la data adoptării Legii bugetului de stat pentru anul următor.

Conform art.128 alin. (3) Codul Muncii, salariul este confidenţial şi garantat.

Potrivit art. 129 Codul Muncii, garanţiile de stat în domeniul salarizării cuprind salariul minim stabilit de stat, valoarea de referinţă pentru calcularea salariilor de bază ale angajaţilor din sectorul bugetar, precum şi adaosurile şi sporurile cu caracter de compensare, garantate de stat şi reglementate de legislaţia în vigoare.

Fiind privat de aceste plăţi salariale ajustate la cel puţin rata medie de inflaţie pentru anii 2023 şi 2024 (ce constituie în sine un salariu ajustat şi mărit), reclamantul consider că urmează să se achite penalităţi deîntîrziereîn corespundere cu art. 330 Codul Muncii.

Pe parcursul anilor 2023 şi 2024 reclamantul a primit salariul, dar nu a primit diferenţa de salariu ajustat la rata medie de inflaţie pe aceşti ani, deoarece Hotărîrea Curţii Constituţionale nu a fost executată.

Conform prevederilor art.330 alin.(2) Codul Muncii în caz de reţinere, din vina angajatorului, a salariului (art.142), a indemnizaţiei de concediu (art.117), a plăţilor în caz de eliberare (art.143) sau a altor plăţi (art.123, 124, 127, 139, 186, art.225 alin.(8) etc.) cuvenite salariatului, acestuia i se plătesc suplimentar, pentru fiecare zi de întîrziere, 0,3 la sută din suma neplătită în termen.

Potrivit art. 142 alin. (1) Codul Muncii, salariul se plăteşte periodic, nemijlocit salariatului sau persoanei împuternicite de acesta, în baza unei procuri autentificate, la locul de muncă al salariatului sau se transferă la contul acestuia, deschis la prestatorul de servicii de plată, în zilele de lucru stabilite în contractul colectiv sau individual de muncă, dar: a) nu mai rar decît de două ori pe lună pentru salariaţii remuneraţi pe unitate de timp sau în acord; b) nu mai rar decît o dată pe lună pentru salariaţii remuneraţi în baza salariilor lunare ale funcţiei.

Potrivit art. 144 alin. (2) Codul Muncii, mijloacele pentru retribuirea muncii salariaţilor sînt garantate prin venitul şi patrimoniul angajatorului. Potrivit alin. (3) al acestui articol, angajatorii iau măsuri pentru protejarea salariaţilor proprii contra riscului de neplată a sumelor ce li se cuvin în legătură cu executarea contractului individual de muncă sau ca urmare a încetării acestuia.

Astfel, careva măsuri în plata deplină a salariului şi altor plăţi care se cuvin (ajustat la rata medie de inflaţie) pentru anii 2023 şi 2024, nu au fost întreprinse, din care motiv reclamantul consideră că vina angajatorului este prezentă, iar plata penalităţilor este total justificată.

Prezenta cerere este înantată pentru examinare în procedura contenciosului adminstrativ, ori, potrivit art. 3 din Codul adminstrativ, legislaţia administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a libertăţilor prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinîndu-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept.

Totodată, potrivit art. 206 alin. (1) lit. c) Cod adminsitrativ o acţiune în contencios adminsitrativ poate fi depusă pentru impunerea la acţiune.

De jure invocă următoarele norme de drept: art.28 alin.(l) a Legii cu privire la statutul judecătorului nr.544-XIII din 20.07.1995, cu modificările ulterioare; Legii privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr.270 din 23 noiembrie 2018; Legii bugetului de stat pentru anul 2023 nr.359 din 22.12.2022; Legii bugetului de stat pentru anul 2024 nr.418 din 22.12.2023; datelor privind rata de inflaţie pentru anii

2023 şi 2024, publicate de Biroul Naţional de Statistică a R.Moldova; pct.2 al dispozitivului Hotărârii Curţii Constituţionale nr.21 din 06 decembrie 2022; art.128 alin. (3) şi 129, 330 alin. (1) lit. e) Codului Muncii; şi art.3,162, art.164 - art.166, 206 alin. (1) lit. c) Cod administrativ.

Totodată, în temeiul art. 1 par. 1 al Protocolului adiţional 1 al CEDO: " Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decît pentru cauză de utilitate publică şi în condiţiile prevăzute de lege şi de principiile generale ale dreptului internaţional."

Privarea de salariu şi urmează a fi considerată ingerinţă în dreptul de proprietate (cauza Luntre şi alţii contra Moldovei, hotărîrea din 15 iunie 2004, §37-42; cauza Avramenko contra Moldovei, hotărîrea din 6 februarie 2007, §47,48). Astfel CtEDO în cauza Brumărescu vs România reţinut în mod clar că: "78. O privare de proprietate în dependenţă de a doua normă, se poate justifica numai atunci cînd a fost demonstrat că ea a intervenit din motive de utilitate publică şi în condiţiile prevăzute de lege".

Conceptul „bunuri" din prima parte a art. 1 din Protocolul nr. 1 este unul autonom, care include atât „bunurile actuale", cât şi activele, inclusiv creanţele, despre care reclamantul poate susţine că are cel puţin o „aşteptare legitimă". „Bunurile" includ drepturi „in rem" şi „in personam". Conceptul „bunuri" are un sens autonom, independent de clasificarea oficială din dreptul intern şi nu se limitează la proprietatea asupra bunurilor fizice: anumite alte drepturi şi interese care-m constituie active pot fi considerate de asemenea „drepturi de proprietate" şi, prin urmare, „bunuri" în sensul acestei dispoziţii. Aspectul care trebuie examinat este dacă circumstanţele cauzei, considerate în ansamblu, au făcut ca reclamantul să fie titularul unui drept substanţial protejat de art. 1 din Protocolul nr. 1 [Anheuser-Busch Inc. împotriva Portugaliei (MC), pct. 63; Oneryildiz împotriva Turciei (MC), pct. 124; Broniowski împotriva Poloniei (MC), pct. 129; Beyeler împotriva Italiei (MC), pct. 100; latridis împotriva Greciei (MC), pct. 54; Centro Europa 7 S.R.L. şi di Stefano împotriva Italiei (MC), pct. 171; Fabris împotriva Franţei (MC), pct. 49 şi 51; Parrillo împotriva Italiei (MC), pct. 211; Belăne Nagy împotriva Ungariei (MC), pct. 76]. La caz, prin prisma praticii CtEDO, el dispune de "un drept de crenţă" salarial, care este garantat de dreptul intern şi de hotărârile Curţii Constituţionale, obligatorii pentru autorităţile RM

Conform practicii CtEDO, o tolerare de lungă durată din partea autorităţilor a conferit drepturi de proprietate reclamanţilor (Kosmas şi alţii împotriva Greciei, pct. 68-71). La caz, autorităţile RM, de mai mult timp tolerează neexecutarea hotărârii Curţii Constituţionale din 06.12.2022, care să privează de drepturile salariale.

Art. 1 din Protocolul nr. 1 se aplică numai „bunurilor" actuale ale unei persoane [Marckx, împotriva Belgiei, pct. 50; Anheuser-Busch Inc. împotriva Portugaliei (MC), pct. 64], Astfel, un reclamant poate pretinde o încălcare a art. 1 din Protocolul nr. 1 numai în măsura în care deciziile contestate se referă la „bunurile" sale în sensul acestei dispoziţii. „Bunurile" pot fi „bunuri actuale" sau active, inclusiv creanţe, în privinţa cărora reclamantul poate susţine că are cel puţin o „aşteptare legitimă" de a

obţine exercitarea efectivă a unui drept de proprietate [Pressos Compania Naviera S.A. şi alţii împotriva Belgiei, pct. 31; J.A. Pye (Oxford) Ltd şi J.A. Pye (Oxford) Land Ltd împotriva Regatului Unit (MC), pct. 61; Von Maltzan şi alţii împotriva Germaniei (dec.) (MC), pct. 74 lit. c); Kopecky împotriva Slovaciei (MC), pct. 35 lit. c)]. în condiţiile în care, printr-un act suprem al Forului Constituţional reclamantul primit o recunoaştere, în plus, a drepturilor salariale expuse mai sus, în mod cert el dispune de o "aşteptare legitimă" privind ocrotirea acestor drepturi atât pe cale administrativă cât şi pe cale judiciară.

Pentru ca o „aşteptare" să fie „legitimă", aceasta trebuie să aibă o natură mai concretă decât o simplă speranţă şi să se bazeze pe o prevedere legală sau pe un act juridic, precum o hotărâre judecătorească, care să aibă legătură cu dreptul patrimonial în cauză [Kopecky împotriva Slovaciei (MC), pct. 49-50; Centro Europa 7 S.R.L. şi di Stefano împotriva Italiei (MC), pct. 173; Saghinadze şi alţii împotriva Georgiei, pct. 103; Ceni împotriva Italiei, pct. 39; Belâne Nagy împotriva Hungary (MC), pct. 75], La caz, reclamantul dispune de hotărâre judecătorească pronunţată de Curtea Constituţională, în materia constituţionalităţii legilor, care îi oferă o garanţie supremă drepturilor salariale invocate în prezenta cerere.

În drept, își întemeiază prezenta cerere pe prevederile de drept citate supra.

Notă. Competenţa judecătoriei Comrat de examinarea a prezentei acţiuni în instanţa de contencios administrativ este determinată de faptul că la data depunerii cererii, Curtea de Apel Comrat nu este radiată din Registru, iar succesiunea în drepturi către Curtea de Apel Sud nu este oformată (f.d. 2-5).

La 10 martie 2025, prin încheierea Judecătoriei Comrat, Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova au fost atrase în calitate de terți la examinarea cauzei privind acțiunea în contencios administrativ înaintată de Ștefan Starciuc împotriva Curții de Apel Comrat (aflată în proces de fuzionare cu Curtea de Apel Cahul în vederea formării Curții de Apel Sud), al cărei succesor în drepturi este Curtea de Apel Sud (f.d. 29-30).

La 14 mai 2025, reprezentantul terțului – Consiliul Superior al Magistraturii – a prezentat instanței referința scrisă asupra acțiunii în contencios administrativ înaintate de Ștefan Starciuc, prin care a solicitat respingerea pretențiilor formulate în acțiune ca fiind neîntemeiate, pentru următoarele motive: la 3 februarie 2025, Ştefan Starciuc a înaintat o acţiune în contencios administrativ către Curtea de Apel Sud, terţi Consiliul Superior al Magistraturii şi Ministerul Finanţelor, prin care a solicitat obligarea pârâtei la calcularea şi achitarea retroactivă a unor drepturi salariale şi plăţi aferente. Acestea includ diferenţele salariate rezultate din neajustarea salariului şi a altor plăţi (inclusiv concediul anual de odihnă, indemnizaţii, premii etc.) la valoarea de referinţă actualizată pentru salarizarea judecătorilor, în raport cu rata inflaţiei pentru perioada indicată. Totodată, reclamantul solicită obligarea pârâtei la plata unei penalităţi zilnice

pentru fiecare zi de întârziere în achitarea acestor sume restante, calculate ca procent din diferenţele salariale pretinse.

Prin încheierea Judecătoriei Comrat (sediul Central) din 10 martie 2025, Consiliul Superior al Magistraturii a fost atras în calitate de terţ, iar prin notificarea instanţei de judecată înregistrată în cancelarie cu nr. 1745m din 07 aprilie 2025, s-a solicitat terţului prezentarea referinţei pînă la 15 mai 2025.

În acest sens, cu referire la circumstanţele cauzei, Consiliul menţionează că domnul Ştefan Starciuc a activat în calitate de judecător în perioada 2004-2024. La 26 noiembrie 2024, acesta a solicitat eliberarea din funcţia de judecător al Curţii de Apel Comrat, prin demisie onorabilă, în temeiul art. 25 alin. (1) lit. a) şi art. 26 alin. (1) din Legea nr. 544/1995 privind statutul judecătorului, începând cu data de 10 decembrie 2024.

Prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 694/42 din 10 decembrie 2024 cererea de demisie a fost admisă şi s-a eliberat domnul Ştefan Starciuc din funcţia de judecător de la Curtea de Apel Comrat, în baza art. 25 alin, (1) lit, a) şi art. 26 din Legea eu privire la statutul judecătorului, din data de 10 decembrie 2024.

Referitor la obiectul acţiunii, în principiu, Consiliul reiterează poziţia potrivit căreia este necesară ajustarea salariilor judecătorilor în raport cu volumul de muncă şi nivelul de responsabilitate, însă un astfel de demers trebuie realizat cu respectarea principiului separaţiei puterilor în stat şi a competenţei exclusive al Guvernului de a veni cu propuneri corespunzătoare In materie de salarizare şi cea a Parlamentului ca autoritate legislativă de a adopta Legea bugetului de stat. Instanţele judecătoreşti nu au atribuţia de a înlătura aplicarea unor acte normative cu putere de lege şi nici de a le substitui cu norme stabilite pe cale jurisprudenţială.

În aceeaşi ordine de idei, din analiza cadrului normativ relevant rezultă că, în calitatea sa de autoritate publică, pârâta - Curtea de Apel Sud - nu deţine prerogativa de a crea norme juridice prin acte normative, ei are obligaţia de a aplica legislaţia existentă prin emiterea de acte administrative individuale, în limitele competenţelor stabilite prin lege.

În virtutea principiului legalităţii activităţii administrative, Curtea de Apel Sud acţionează strict în conformitate cu dispoziţiile legale în vigoare, fără a avea competenţa de a emite acte normative în sensul Legii nr. 100/2017. Emiterea unor acte administrative interne eu caracter normativ este inadmisibilă în lipsa unui temei legal clar, general, impersonal şi detaliat.

În concluzie, având în vedere competenţele legale ale autorităţilor implicate şi cadrul normativ aplicabil, Consiliul apreciază că cererea reclamantului Starciuc Ştefan nu pot fi admisă în măsura în care implică recunoaşterea unor drepturi salariate prin derogare de Ia lege sau prin substituirea competenţei legiuitorului. Orice eventuală modificare a politicii salariate a judecătorilor ţine exclusiv de competenţa Parlamentului (cu propunerile corespunzătoare din partea Guvernului), iar instanţele

de judecată, inclusiv Curtea de Apel Sud, nu pot legifera pe cale judiciară sau institui mecanisme de reparaţie care exced cadrul legal existent (f.d. 43, 44).

La 15 mai 2025, reprezentantul succesorului în drepturi al pârâtului – Curtea de Apel Sud – a prezentat instanței referința scrisă asupra acțiunii în contencios administrativ înaintate de Ștefan Starciuc, prin care a solicitat respingerea pretențiilor formulate în acțiune ca fiind neîntemeiate, în baza următoarelor temeiuri: la data de 17 decembrie 2024 Starciuc Ştefan, judecător în demisie, a adresat Curţii de Apel Comrat cerere cu solicitarea: achitării diferenţei dintre salariu şi alte plăţi achitate în perioada 2023 - 10 decembrie 2024 (data demisiei) în mărimea ajustată a valorii de referinţă de salarizare a judecătorilor la rata inflaţiei medii anuale la data adoptării Legii bugetului de stat. Totodată fiind invocată neexecutarea hotărârii Curţii Constituţionale nr.21 din 06 decembrie 2022.

Preşedinte interimar al Curţii de Apel Comrat prin răspunsul nr.2803 din 20 decembrie 2024 a respins cererea depusă de Starciuc Ştefan, din lipsa temeiului legal pentru achitarea plăţilor salariale pretinse, întrucât la Legea bugetului de stat pentru anul 2024 nu au fost operate modificări la valoarea de referinţă pentru calcularea salariului judecătorilor (valoarea de referinţă fiind majorată doar în privinţa judecătorilor care au promovat evaluarea externă). în acelaşi context, prin Legea privind modificarea unor acte normative nr.168 din 22 iunie 2023 a fost modificat art.10 din Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr.359/2022, conform căruia valoarea de referinţă pentru judecători a fost stabilită în mărime de 2850 lei. Astfel, prin actul administrativ nr.15 din 30.06.2023 salariul judecătorului a fost ajustat la noua valoare de referinţă.

Ulterior, la 26 decembrie 2024, Starciuc Ştefan a adresat Curţii ds Apel Comrat cerere prealabilă, în care solicită: calcularea şi achitarea salariul lunar şi altor plăţi (concediu anual de odihnă folosit şi nefolosit, indemnizaţii, şi alte recompense) judecătorului în demisie al Curţii de Apel Comrat, Starciuc Ştefan, pentru perioada 01.01.2023 - 10.12.2024 potrivit pct.2 al Hotărârii Curţii Constituţionale nr.21 din 06 decembrie 2022 (prin ajustarea anuală a mărimii valorii de referinţă de salarizare, bazată cel puţin pe rata inflaţiei medii anuale la data adoptării Legii bugetului de stat pentru anul următor).

Prin răspunsul preşedintelui interimar al Curţii de Apel Comrat nr.92 din 24 ianuarie 2025, a fost respinsă cererea prealabilă, menţionându-se că Curtea de Apel Comrat nu poate aplica ajustări salariale care nu sunt stabilite de lege, or salariul judecătorului a fost calculat şi achitat în conformitate cu valoarea de referinţă stabilită de legislaţia în vigoare, iar cerinţele înaintate nu pot fi acceptate deoarece ajustarea suplimentară a valorii de referinţă necesită modificări legislative, care nu au fost adoptate în perioada menţionată. Referitor la obligativitatea executării Hotărârii Curţii Constituţionale nr.21 din 06.12.2022, Curtea de Apel Comrat nu are competenţă de a substitui atribuţiile Guvernului sau Parlamentului Republicii Moldova.

ARGUMENTELE REFERINŢEI:

Analizând argumentele reclamantului Starciuc Ştefan expuse în cererea de chemare în judecată, Curtea de Apel Sud consideră ca acțiune reclamantului este neîntemeiată.

Conform art.5 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale şi normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum şi a operaţiunilor administrative realizate de autorităţile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii şi se aplică nemijlocit legea.

Potrivit art.7 din Codul administrativ, autoritate publică se consideră orice structură organizatorică sau organ instituită/instituit prin lege sau printr-un alt act normativ, care acţionează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public.

Art.8 din Codul administrativ, stabileşte că, regimul de putere publică reprezintă ansamblul competenţelor prevăzute de lege în vederea realizării sarcinilor autorităţilor publice, care le conferă posibilitatea de a se impune cu forţă juridică obligatorie în raporturile lor cu persoane fizice sau juridice.

În conformitate cu art.20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid' instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Potrivit art.21 din Codul administrativ, (1) Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să acţioneze în conformitate cu legea şi alte acte normative. (2) Exercitarea atribuţiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. (3) Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor şi a libertăţilor persoanelor decât în cazurile şi în condiţiile expres stabilite de lege.

Conform art.53 alin.(l),(2) din Codul administrativ, competenţa reprezintă totalitatea atribuţiilor acordate autorităţilor publice sau persoanelor din cadrul acestora prin lege sau alte acte normative. Competenţa se stabileşte la momentul iniţierii procedurii administrative.

În acord cu prevederile art.57 alin.(l) din Codul administrativ, activitatea administrativă se realizează numai de autoritatea publică competentă şi în limitele competenţei legale.

Având în vedere dispoziţiile legale citate, se atestă că reclamantul Ştefan Starciuc nu a argumentat care drepturi şi interese stabilite prin lege i-au fost încălcate prin activitatea administrativă a pârâtului Curtea de Apel Comrat (actual Curtea de Apel Sud). Acţiunea înaintată de reclamant reprezintă o acţiune în obligare, iar în contextul unei asemenea acţiuni, reclamantul trebuie să argumenteze dacă pârâtul, ca autoritate publică, dispunea de competenţă materială şi funcţională de a acţiona în

conformitate cu cerinţele invocate în acţiune. în acest sens reclamantul urma să indice cadrul normativ legislativ şi cel subordonat legii, care ar institui obligaţia pârâtului de a calcula şi plăti salariul şi alte plăţi la cuantumul aspirat.

La caz, reclamantul invocă neexecutarea Hotărârii Curţii Constituţionale nr.21 din 06 decembrie 2022 sub aspectul ajustării valorii de referinţă a salariului judecătorului. Curtea de Apel Comrat ca autoritate publică nu a fost abilitată prin lege cu competenţe în vederea ajustării anuale a mărimii valorii de referinţă de salarizare a judecătorilor la rata inflaţiei medii anuale. în raport cu reclamantul Starciuc Ştefan Curtea de Apel Comrat nu a avut nici obligaţia de a calcula plăţile salariale la alt cuantum decât cel instituit fix prin lege, şi nici discreţia legitimă de a deroga de la prevederile legale.

Prin Hotărârea nr.21 din 06.12.2022 Curtea Constituţională a hotărât:

1. Se admite parţial sesizarea depusă de Consiliul Superior al Magistraturii pentru controlul constituţionalităţii unor prevederi din Legea nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, a articolelor III şi V din Legea nr. 271 din 23 noiembrie 2018pentru modificarea unor acte legislative şi a articolului VI din Legea nr. 257 din 16 decembrie 2020 cu privire la modificarea unor acte legislative;

2. Se recunosc constituţionale articolele 12 alin. (15) şi 29 alin. (2) din Legea nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, în măsura în care ajustarea anuală a mărimii valorii de referinţă de salarizare a judecătorilor şi a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii este obligatorie şi se bazează cel puţin pe rata inflaţiei medii anuale la data adoptării Legii bugetului de stat pentru anul următor;

3. Se recunosc constituţionale articolul 12 alin. (16) şi Anexa nr. 4 Tabelul 1 din Legea nr. 270 din 23 noiembrie 2018privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, în partea referitoare la judecători şi la membrii Consiliului Superior al Magistraturii;

4. Se declară inadmisibilă sesizarea în capătul său referitor la controlul constituţionalităţii articolelor III şi V din Legea nr. 271 din 23 noiembrie 2018 pentru, modificarea unor acte legislative şi VI din Legea nr. 257 din 16 decembrie 2020 cu privire la modificarea unor acte legislative.

Conform art.28 alin.(l) din Legea cu privire la Curtea Constituţională nr.317 din 13.12.1994, actele Curţii Constituţionale sunt acte oficiale şi executorii, pe întreg teritoriul ţării, pentru toate autorităţile publice şi pentru toate persoanele juridice şi fizice. Dispoziţiile actului de jurisdicţie constituţională citat nu instituie o anumită conduită pentru autorităţile publice implicate în executarea cadrului normativ pe domeniul realizării operaţiunilor de calcul şi eliberare a plăţilor salariale. Deşi în argumentarea acestei Hotărâri Curtea Constituţională indică lipsa unei compensări pierderilor valorice a salariului judecătorului generate de inflaţie nu concordă cu normele constituţionale, aceste constatări au un caracter general, fără a se putea

deduce o posibilă conduită concretă a unei autorităţi publice de execuţie, cum era şi Curtea de Apel Comrat, şi este cert că înlăturarea impactului acestor constatări ţine de competenţa autorităţii legislative (Parlamentul) şi autorităţii centrale executive (Guvernul), doar aceste autorităţi sunt competente de a adopta acte normative obligatorii pentru executare în sfera bugetară, inclusiv pe domeniul stabilirii cuantumului plăţilor salariale.

Potrivit art.281 alin.(1),(2) din Legea nr.317/1994, Guvernul, în termen de cel mult 3 luni de la data publicării hotărârii Curţii Constituţionale, prezintă Parlamentului proiectul de lege cu privire la modificarea şi completarea sau abrogarea actului normativ sau a unor părţi ale acestuia declarate neconstituţionale. Proiectul de lege respectiv va fi examinat de Parlament în mod prioritar. Preşedintele Republicii Moldova sau Guvernul, în termen de 2 luni de la data publicării hotărârii Curţii Constituţionale, modifică şi completează sau abrogă actul sau unele părţi ale acestuia declarate neconstituţionale şi, după caz, emite sau adoptă un act nou.

Corespunzător, în pct. 41 al Hotărârii Curţii Constituţionale nr.21 din 06.12.2022, Curtea a constatat că ”articolele 12 alineatele (15) şi (16), 29 alin. (2) şi Anexa nr.4 Tabelul 1 din Legea nr.270 din 23 noiembrie 2018 le permit Parlamentului şi Guvernului să exercite în mod discreţionar competenţele lor la formarea bugetului de stat în dauna separaţiei puterilor în stat şi independenţei judecătorilor. Având în vedere acest fapt, Curtea a subliniat că trebuie să analizeze dacă modalitatea de determinare a salariului judecătorului din Legea nr.270 din 23 noiembrie 2018 este conformă cu garanţia securităţii financiare a judecătorului, aşa cum o presupun articolele 1 alin. (3), 6 şi 116 alin.(l) din Constituţie”. în pct.57 din Hotărâre, Curtea observă că ”Constituţia nu conţine nicio menţiune care ar viza remuneraţia judecătorului. Totuşi, Legea fundamentală nu-i acordă Parlamentului o marjă discreţionară nelimitată în acest sens. Dimpotrivă, articolele 1 alin.(3), 6 şi 116 alin.(l) din Constituţie limitează de o manieră substanţială această competenţă. In principal, aceste norme presupun că Parlamentul are obligaţia de a le stabili judecătorilor o remuneraţie suficient de ridicată şi de stabilă pentru a-i proteja de riscul intervenţiilor sau al presiunilor exterioare susceptibile să le afecteze independenţa şi imparţialitatea”. în pct.77 din Hotărâre, Curtea consideră că ”remuneraţia, ca una din garanţiile independenţei şi imparţialităţii membrilor Consiliului, nu trebuie să depindă în exclusivitate de puterea executivă sau cea legislativă, autorităţi competente de a elabora şi a adopta bugetul de stat pentru fiecare an financiar. Legislaţia trebuie să prevadă mecanismele necesare care să asigure menţinerea valorii reale a salariilor acestora la nivelul corespunzător îndeplinirii funcţiei de garant al independenţei autorităţii judecătoreşti”.

Astfel, dreptul judecătorilor la ajustarea anuală a mărimii valorii de referinţă de salarizare la cel puţin rata inflaţiei medii anuale, este confirmat prin Hotărârea Curţii Constituţionale nr.21 din 06.12.2022, însă este necesar de a analiza şi aprecia dacă

autoritatea publică pârâtă ar fî competentă de a decide calcularea şi plata salariilor ajustate la rata inflaţiei în lipsa unui cadru normativ legislativ.

Reiesind din constatările enunţate, se atestă că, elaborarea mecanismului normativ de punere în aplicare a Hotărârii Curţii Constituţionale nr.21 din 06.12.2022 vizează prerogativa autorităţilor publice în a căror competenţă funcţională şi materială intră adoptarea de acte normative, care să asigure punerea în aplicare a mecanismului legislativ de către autorităţile publice care nu dispun de prerogativa de adoptare a actelor normative. Necesitatea stabilirii unui mecanism de ajustare anuală a salariilor judecătorilor în baza ratei inflaţiei, la nivel de act normativ, derivă din faptul că acesta urmează să aibă o aplicabilitate generală, or conform prevederilor art.4 din Legea cu privire la actele normative, actul normativ are caracter public, obligatoriu, general şi impersonal. Prevederile actului normativ sânt executorii, opozabile tuturor subiecţilor de drept şi, în caz de necesitate, sânt impuse prin forţa de constrângere a statului.

Luând în considerare competenţa materială şi funcţională a Curţii de Apel Sud (anterior Curţii de Apel Comrat) pe domeniul administrativ, în calitate de autoritate publică, care pune în aplicare şi execută cadrul normativ adoptat de Parlament, Guvern şi alte autorităţi publice abilitate cu competenţe privind adoptarea, aprobarea sau emiterea actelor normative, nu dispune de competenţe în domeniul elaborării şi aprobării Bugetului de Stat, a actelor normative în sensul Legii nr.100 din 22.12.2017, adică nu deţine prerogative de legiferare, ci doar acţionează, prin acte administrative, în aplicarea şi executarea actelor normative existente. Prin prisma principiului legalităţii activităţii administrative, Curtea de Apel Sud în calitatea de autoritate publică acţionează în conformitate cu legea şi alte acte normative, nu are competenţe de elaborare a actelor normative în sensul stabilirii cuantumului salariului judecătorilor sau ajustării salariului la anumite proporţii ce derogă de la lege.

Hotărârea Curţii Constituţionale nr.21 din 06.12.2022, deşi obligatorie, nu poate fi pusă în executare direct de către Curtea de Apel Sud, atât timp cât Legea bugetului de stat şi Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nu au fost modificate în concordanţă cu sugestiile întemeiate ale Curţii Constituţionale. Mai mult, hotărârea Curţii Constituţionale, care în virtutea legii este executorie pe întreg teritoriu ţării pentru toate autorităţile publice şi persoanele fizice şi juridice, nu este inclusă în categoria actelor normative, prevăzute de art.6 al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22.12.2017.

Conform art.l alin.(3) al Legii privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr.270 din 23.11.2018, modul şi condiţiile de salarizare a personalului din sectorul bugetar ţin în exclusivitate de prezenta lege şi nu pot fi obiectul de reglementare a altor acte normative, cu excepţia celor ce rezultă din legea respectivă.

Potrivit art.12 alin.(13)-(16) din aceiaşi Lege, salariul de bază se calculează prin înmulţirea valorii de referinţă stabilite cu coeficientul de salarizare corespunzător clasei de salarizare pentru funcţia respectivă, determinată în condiţiile prezentei legi, cu rotunjire până la 10 lei în favoarea salariatului. Valoarea de referinţă

corespunzătoare coeficientului de salarizare 1,00 se stabileşte în legea bugetului de stat pentru anul respectiv. Valoarea de referinţă se reexaminează anual în funcţie de condiţiile economice din ţară şi de posibilităţile bugetului public naţional, cel puţin la nivelul prognozat al ratei inflaţiei. Valoarea de referinţă aprobată anual nu poate fi mai mică decât cuantumul stabilit în anul precedent.

Conform Legii bugetului de stat pentru anul 2023 nr.359 din 22.12,2022, în art.10 alin.(2) lit.d), prin derogare de la prevederile alin.(l), se stabilesc următoarele valori de referinţă: în mărime de 2500 de lei pentru: - judecători. Iar, conform Legii bugetului de stat pentru anul 2024 nr.418 din 22.12.2023, art.10 alin.(2) lit.d), prin derogare de la prevederile alin.(l), se stabilesc următoarele valori de referinţă: în mărime de 2850 de lei-pentru judecători.

Astfel, prin act administrativ intern emis de preşedintele Curţii de Apel Comrat, reclamantului i-a fost ajustat salariu la valoarea de referinţă stabilită în Legea bugetului de stat pentru anii 2023 - 2024. Corespunzător, reclamantul pe parcursul activităţii sale în perioada 01 ianuarie - 31 decembrie 2023, şi 01 ianuarie - 10 decembrie 2024, i-au fost achitate plăţile salariale (salariu, indemnizaţia de concediu, premii) în conformitate cu normele legale, şi însăşi reclamantul Starciuc Ştefan nu invocă fapte de necorespundere a salariului primit prevederilor acestor legi.

Se impune a menţiona prevederile art.143 alin.(2) din Codul administrativ, aprecierea legalităţii sau ilegalităţii unui act administrativ individual se face în funcţie de situaţia la momentul emiterii lui, iar în cazul desfăşurării unei proceduri prealabile - de situaţia la momentul adoptării deciziei cu privire la cererea prealabilă.

La momentul achitării salariului lunar şi altor plăţilor salariale, pentru perioada la care face referinţă reclamantul în acţiune, autoritatea publică în sarcina căreia este pusă achitarea drepturilor salariale a aplicat mecanismele, prevederile legale în vigoare la momentul plăţii. Nemijlocit activitatea de ordonare şi administrare a bugetului autorităţii, ordonarea aspectelor legate de gestiunea finanţelor publice, presupune necesitatea acţionări în baza unor mecanisme detaliate şi expres consacrate de lege.

Conform art. 330 alin.(2) din Codul muncii, în caz de reţinere, din vina angajatorului, a salariului (art. 142), a indemnizaţiei de concediu (art. 117), a plăţilor în caz de eliberare (art.143) sau a altor plăţi (art. 123, 124, 127, 139, 186, art.225 alin.(8) etc.) cuvenite salariatului, acestuia i se plăteşte suplimentar, pentru flecare zi de întârziere, 0,3 la sută din suma neplătită în termen.

Din sensul normei, se deduce că potrivit art.330 alin.(2) din Codul muncii, salariatului i se plăteşte suplimentar pentru flecare zi de întârziere 0,3% din suma neplătită în termen doar în cazul existenţei vinei angajatorului ca o condiţie obligatorie prevăzută de lege pentru angajarea răspunderii patrimoniale. Angajatorul care nu şi-a executat obligaţiile prevăzute de lege este prezumat în culpă, fiind apărat (eliberat) de răspundere numai dacă dovedeşte că a fost împiedicat să execute prevederile legii printr-o cauză care nu-i poate fi imputată.

Având în vedere raţionamentele expuse, Curtea de Apel Sud consideră ca fiind neîntemeiată pretenţia reclamantului Starciuc Ştefan, privitor la calcularea şi achitarea penalităţii pentru fiecare zi de întârziere în mărime de 0,3% din suma diferenţei formate dintre salariul lunar şi alte plăţi salariale, fonnată urmare a neajustării salariului la mărimea valorii de referinţă de salarizare a judecătorului curţii de apel la cel puţin rata inflaţiei medii anuale pentm perioada 01.01.2023 - 10.12.2024.

Potrivit prevederilor art.224 alin.(l) Codul administrativ, examinând acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri: f) respinge acţiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condiţiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit.a)—e).

În contextul celor enunţate, Curtea de Apel Sud solicită:

Respingerea ca neîntemeiată a acţiunii în contencios administrativ depusă de Starciuc Ştefan împotriva Curţii de Apel Sud privind:

- obligarea calculării şi achitării reclamantului a diferenţei dintre salariul lunar şi alte plăţi salariale (concediu anual de odihnă folosit şi nefolosit, premii, indemnizaţii, etc.), plăţi ajustate conform Hotărârii Curţii Constituţionale nr.21 din 06.12.2022, la mărimea valorii de referinţă de salarizare a judecătorului curţii de apel la cel puţin rata inflaţiei medii anuale pentru perioada 01.01.2023 - 10.12.2024 (data demisiei);
- obligarea calculării şi achitării reclamantului, începând cu 01.02.2023 până la data emiterii hotărârii, a penalităţii pentru fiecare zi de întârziere în mărime de 0,3% din suma diferenţei dintre salariul şi alte plăţi salariale, formată urmare a neajustării salariului la mărimea valorii de referinţă de salarizare a judecătorului curţii de apel la cel puţin rata inflaţiei medii anuale pentru perioada 01.01.2023 - 10.12.2024, diferenţă care nu a fost calculată si achitată (f.d. 48-51, 61-64).

La 15 mai 2025, reprezentantul terțului – Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova – a prezentat instanței referința scrisă asupra acțiunii în contencios administrativ înaintate de Ștefan Starciuc, prin care a solicitat respingerea pretențiilor formulate în acțiune ca fiind neîntemeiate, în baza următoarelor temeiuri: reclamantul Starciuc Ştefan a depus o cerere de chemare în judecată către Curtea de Apel Sud, persoane terţe Consiliul Superior al Magistraturii şi Ministerul Finanţelor privind obligarea calculării şi achitării diferenţei salariului lunar, plăţilor salariale achitate şi salariul ajustat la mărimea valorii de referinţă, obligarea achitării suplimentar penalitate pentru fiecare zi de întârziere în mărime de 0,3 la sută din suma neplătită în termen.

Prin cererea respectivă, solicită reclamantul obligarea Curţii de Apel Sud la calcularea şi achitarea diferenţei dintre salariul lunar şi plăţile salariale (concediul anual de odihnă folosit şi nefolosit, premii acordate în funcţie de salariul calculat indemnizaţia etc.) achitate şi salariul ajustat la mărimea valorii de referinţă de salarizare a judecătorului în demisie a Curţii de Apel la cel puţin rata inflaţiei medii anuale pentru perioada 01.01.2023-10.12.2024; obligarea Curţii de Apel Sud începând

cu 01.02.2023 să îi calculeze şi achite suplimentar penalitate pentru fiecare zi de întîrziere în mărime de 0,3 la sută din suma diferenţei formate dintre salariul lunar şi plăţile salariale achitate şi salariul ajustat la mărimea valorii de referinţă de salarizare a judecătorului Curţii de Apel la cel puţin rata inflaţiei medii anuale pentru perioada 01.01.2023-10.12.2024 (data emiterii hotărîrii privind demisionarea).

Ministerul Finanţelor consideră că cererea urmează a fi respinsă ca neîntemeiată reieşind din raţionamentele şi suportul juridic ce urmează.

1) Aferent fondului cauzei, concluzionăm că reclamantul îşi întemeiază pretenţiile pe prevederile Hotărârii Curţii Constituţionale nr.21 din 06 decembrie 2022. ’

O asemenea abordare este neîntemeiată, deoarece salarizarea judecătorilor nu se produce şi nu poate să aibă loc în baza unei hotărâri a Curţii Constituţionale, ci se efectuează în conformitate cu prevederile legislaţiei în vigoare, şi anume a Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar în coroborare cu prevederile legilor bugetare anuale.

Or, potrivit art.6 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, "Legislaţia Republicii Moldova este constituită din următoarele acte normative:

a) Constituţia Republicii Moldova;

b) legile şi hotărîrile Parlamentului;

c) decretele Preşedintelui Republicii Moldova;

d) hotărîrile şi ordonanţele Guvernului;

e) actele normative ale autorităţilor administraţiei publice centrale de specialitate;

f) actele normative ale autorităţilor publice autonome;

g) actele normative ale autorităţilor unităţilor teritoriale autonome cu statut juridic special;

h) actele normative ale autorităţilor administraţiei publice locale."

Mai mult ca atât, atrage atenţie că prin hotărârea respectivă a Curţii Constituţionale nu au fost declarate neconstituţionale careva prevederi ale legislaţiei în materia salarizării. La fel, asemenea pretenţii nu pot fi formulate în baza unei hotărâri ale Curţii Constituţionale, în condiţia în care angajatorul (Curtea de Apel Sud) a respectat prevederile legale şi a efectuat plata salariului în strictă conformitate cu legislaţia în materia salarizării în sectorul bugetar.

De asemenea, informăm că prin Legea nr. 168/2023 pentru modificarea unor acte normative au fost operate modificări în art. 10 din Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr.359/2022 (puse în aplicare începând din 01 iunie 2023), prin care a fost majorată valoarea de referinţă a judecătorilor după cum urmează:

- pentru judecători (cu excepţia judecătorilor din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii şi al Curţii Supreme de Justiţie) - de la 2 500 lei la 2 850 lei;

- pentru judecătorii din cadrul Curţii Supreme de Justiţie şi al Consiliului Superior al Magistraturii - de la 2 600 lei la 3 000 lei.

Complementar, începând cu 01.10.2023 a fost prevăzută majorarea valorii de referinţă la 3 600 lei pentru membrii judecători din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, care au promovat evaluarea prevăzută de Legea nr.26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaţilor la funcţia de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor şi procurorilor, precum şi judecătorii candidaţi care au promovat evaluarea respectivă, dar nu au fost aleşi în funcţia de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, precum şi pentru judecătorii Curţii Supreme de Justiţie, care au promovat evaluarea externă conform Legii nr.65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor şi a candidaţilor la funcţia de judecător al Curţii Supreme de Justiţie şi care au fost numiţi în funcţie, precum şi candidaţii la funcţia de judecător al Curţii Supreme de Justiţie, din rândul judecătorilor şi procurorilor aflaţi în funcţie, care au promovat evaluarea externă, dar nu au fost numiţi în calitate de judecători ai Curţii Supreme de Justiţie.

Suplimentar, începând cu 01.01.2024, prin Legea bugetului de stat pentru anul 2024 nr.418/2023, a fost stabilită valoarea de referinţă în mărime de:

a) 4 300 lei pentru judecătorii, care au promovat evaluarea externă conform Legii nr.252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor şi procurorilor şi modificarea unor acte normative, precum şi candidaţii la funcţiile indicate la art.3 alin.(l) lit.a)—f) din legea menţionată, care au promovat evaluarea respectivă, dar nu au fost aleşi sau, după caz, numiţi, în funcţia la care au candidat;

b) 4500 lei pentru:

- membrii judecători din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, care au promovat evaluarea prevăzută de Legea nr.26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaţilor la funcţia de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor şi procurorilor, precum şi judecătorii candidaţi care au promovat evaluarea respectivă, dar nu au fost aleşi în funcţia de membru al Consiliului Superior al Magistraturii;
- membrii judecători din cadrul Colegiului pentru selecţia şi evaluarea judecătorilor şi din cadrul Colegiului disciplinar al Consiliului Superior al Magistraturii, care au promovat evaluarea prevăzută de Legea nr.26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaţilor la funcţia de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor şi procurorilor, precum şi judecătorii candidaţi care au promovat evaluarea respectivă, dar nu au fost aleşi sau, după caz, numiţi în funcţia de membru al Colegiului pentru selecţia şi evaluarea judecătorilor sau al Colegiului disciplinar al judecătorilor;
- judecătorii Curţii Supreme de Justiţie, care au promovat evaluarea externă conform Legii nr.65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor şi a candidaţilor la funcţia de judecător al Curţii Supreme de Justiţie şi care au fost numiţi în funcţie, precum şi candidaţii la funcţia de judecător al Curţii Supreme de Justiţie, din rândul judecătorilor şi procurorilor aflaţi în funcţie, care au promovat evaluarea externă, dar nu au fost numiţi în calitate de judecători ai Curţii Supreme de Justiţie.

Începând cu 01.01.2025, valoarea de referinţă pentru judecători a fost majorată de la 2 850 lei la 3 000 lei (a se vedea Legea bugetului de stat pentru anul 2025 nr.310/2024).

2) Potrivit prevederilor art.12 alin.(13)-(14) din Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, ”(13) Salariul de bază se calculează prin înmulţirea valorii de referinţă stabilite cu coeficientul de salarizare corespunzător clasei de salarizare pentru funcţia respectivă, determinată în condiţiile prezentei legi, cu rotunjire pînă la 10 lei în favoarea salariatului.

(14) Valoarea de referinţă corespunzătoare coeficientului de salarizare 1,00 se^ stabileşte în legea bugetului de stat pentru anul respectiv.”

Astfel, angajatorul a respectat prevederile legale şi a achitat salariul reclamantului, mărimea căruia fiind stabilită prin Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar în coroborare cu prevederile legilor bugetare anuale.

3) Suplimentar, terțul menţionează că prin hotărârea nr.21 din 06 decembrie 2022, Curtea Constituţională:

- a recunoscut constituţionale art.12 alin. (15) şi art.29 alin. (2) din Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, în măsura în care ajustarea anuală a mărimii valorii de referinţă de salarizare a judecătorilor şi a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii este obligatorie şi se bazează cel puţin pe rata inflaţiei medii anuale la data adoptării Legii bugetului de stat pentru anul următor;

- a recunoscut constituţional art. 12 alin. (16) şi Anexa nr. 4 Tabelul 1 din Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, în partea referitoare la judecători şi la membrii Consiliului Superior al Magistraturii;

- a declarat inadmisibilă sesizarea în capătul său referitor la controlul constituţionalităţii articolelor III şi V din Legea nr. 271/2018 pentru modificarea unor acte legislative şi VI din Legea nr. 257/2020 cu privire la modificarea unor acte legislative.

In această ordine de idei, informează că sunt aplicabile mai multe tipuri de rate a inflaţiei (rata lunară a inflaţiei, rata medie lunară a inflaţiei, rata anuală a inflaţiei, rata medie anuală a inflaţiei, rata inflaţiei la sfârşitul anului).

În §16 din hotărâre, Curtea Constituţională a reţinut că inflaţia în luna octombrie a anului 2022 a înregistrat o rată de 34,62% (aceasta este rata anuală a inflaţiei), dar în dispozitivul hotărârii deja a statuat că valoarea de referinţă a judecătorilor urmează a fi majorată cu cel puţin rata medie anuală a inflaţiei.

Urmează a se retine faptul că rata anuală a inflaţiei diferă de rata medie anuală a inflaţiei.

Or, rata anuală a inflaţiei reprezintă creşterea preturilor de consum într-o lună din anul curent, fată de aceeaşi lună a anului precedent. Se calculează ca un raport exprimat procentual, între indicele preţurilor dintr-o lună din anul curent şi indicele

din luna corespunzătoare a anului precedent, calculaţi faţă de aceeaşi bază, din care se scade 100.

La rândul său, rata medie anuală a inflaţiei reprezintă creşterea medie a preturilor de consum într-un an faţă de anul precedent. Această rată se calculează ca un raport, exprimat procentual, între indicele mediu al preţurilor dintr-un an şi cel al anului precedent, din care se scade 100. La rîndul lor, indicii medii ai preţurilor din cei doi ani se determină ca medii aritmetice simple ale indicilor lunari din fiecare an, calculaţi faţă de aceeaşi bază.

La fel, menţionează că rata medie anuală a inflaţiei pentru anul în curs nu poate fi cunoscută la data adoptării Legii bugetului de stat pentru anul următor (aşa cum a statuat Curtea Constituţională în dispozitivul hotărârii nr.21 din 06 decembrie 2022).

Astfel, potrivit art.47 alin.(l) lit.d) şi e) din Legea finanţelor publice şi responsabilităţii bugetar-fiscale nr. 181/2014, Guvernul aprobă şi prezintă Parlamentului proiectele legilor bugetare pe anul următor - pînă la 15 octombrie, iar Parlamentul adoptă legile bugetare pe anul următor - pînă la 1 decembrie.

La rândul său, rata medie anuală a inflaţiei pentru, de exemplu, anul 2023, poate fi aflată abia la sfârşitul lunii ianuarie a anului 2024, pentru anul 2024 - abia la sfârşitul lunii ianuarie 2025, adică deja după intrarea în vigoare a legilor bugetare anuale.

O altă discrepanţă o constituie faptul că în §72 din hotărâre Curtea Constituţională menţionează despre necesitatea ajustării salariilor în baza ratei inflaţiei, iar în dispozitivul hotărârii — despre ajustarea valorilor de referinţă a judecătorilor.

În pofida celor expuse şi reieşind din posibilităţile bugetului public naţional, au fost întreprinse măsuri enunţate mai sus de majorare a salariilor judecătorilor.

Complementar, se menţionează că modificările în cadrul normativ, care înregistrează un impact financiar de la bugetul de stat, pot fi examinate în contextul asigurării sustenabilităţii finanţelor publice şi în corespundere cu prioritățile stabilite de Guvern.

Astfel, la stabilirea priorităţilor de politici, autorităţile publice responsabile urmează să asigure consecvenţa şi continuitatea obiectivelor asumate în contextul cadrului bugetar pe termen mediu. Concomitent, acţiunile Ministerului Finanţelor sunt axate şi în desfăşurarea activităţilor prioritare ce ţin de elaborarea Cadrului bugetar pe termen mediu (2024-2026), în cadrul căruia se identifică cadrul de resurse disponibile ale bugetului de stat. Pentru fiecare opţiune de creştere a salariilor este important de a determina resursele financiare suplimentare pentru a asigura principiul de sustenabilitate financiară, în sensul stabilirii nivelului de salarizare pentru personalul din unităţile bugetare cu respectarea cadrului de resurse prevăzute în bugetele componente ale bugetului public naţional.

4) Totodată, este neîntemeiată şi pretenţia privind încasarea plăţii în mărime de 0,3 la sută, pretinsă în baza art.330 din Codul muncii.

Art.330 din Codul muncii nu poate fi aplicat la încasarea diferenţei de salariu pretinsă, deoarece prevederea respectivă din Codul respectiv se aplică doar în cazurile privării ilegale de posibilitatea de a munci, situaţie care nu-şi găseşte relevanţă în prezenta cauză. Or, titlu art.330 din Codul muncii are următorul cuprins: "Obligaţia angajatorului de a repara prejudiciul cauzat persoanei ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci."

În susţinerea acestui fapt, aduce la cunoştinţă şi practica judecătorească în această materie, potrivit căreia pretenţia privind încasarea unor plăţi suplimentare în temeiul art.330 alin.(2) din Codul muncii are loc doar în cazul în care acţiunile angajatorului au ca efect privarea salariatului de a munci (de exemplu, decizia Curţii Supreme de Justiţie din 06 octombrie 2010 (nr.dos. 2ra-1634/10) în cauza Gorincioi împotriva SRL „Canvodor" şi SA „Amelioratorul", prin care a fost respinsă , pretenţia privind încasarea penalităţii pentru neachitarea în termen a salariului)."

În baza cumulului circumstanţelor de fapt și de drept relevate supra, terțului Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, solicită - respingerea cererii de chemare în judecată depusă de Starciuc Ștefan către Curtea de Apel Sud, persoane terţe Consiliul Superior al Magistraturii şi Ministerul Finanţelor privind privind obligarea calculării şi achitării diferenţei salariului lunar, plăţilor salariale şi salariul ajustat la mărimea valorii de referinţă, obligarea achitării suplimentar penalitate pentru fiecare zi de întârziere în mărime de 0,3 la sută din suma neplătită în termen, ca fiind neîntemeiată (f.d. 55-57).

La 23 mai 2025, prin încheierea Judecătoriei Comrat, a fost admisă cererea Curții de Apel Sud privind înlocuirea pârâtului – Curtea de Apel Comrat – cu succesorul său în drepturi, Curtea de Apel Sud, în cauza privind acțiunea în contencios administrativ depusă de Ștefan Starciuc împotriva Curții de Apel Comrat (aflată în proces de fuzionare cu Curtea de Apel Cahul în vederea formării Curții de Apel Sud), (f.d.99-100).

Reclamantul Ștefan Starciuc, fiind citat în modul prevăzut de lege cu privire la data, ora și locul desfășurării ședinței de judecată, fapt confirmat prin materialele dosarului, **nu s-a prezentat în ședința de judecată**, însă, prin cererea depusă la instanță la data de 05.02.2026, a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa.

Reprezentanții succesorului în drepturi al pârâtului – Curtea de Apel Sud, și ai persoanelor terțe – Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, fiind citați în modul prevăzut de lege cu privire la data, ora și locul desfășurării ședinței de judecată, fapt confirmat prin materialele dosarului, **nu s-au prezentat în ședința de judecată**, nu au comunicat instanței motivele neprezentării și nu au depus cereri de amânare a ședinței de judecată, motiv pentru care instanța, conducându-se de prevederile art. 218 lit. d) din Codul administrativ, a examinat cauza în lipsa acestora.

Examinând în fond acțiunea în contencios administrativ depusă de Ștefan Starciuc împotriva Curții de Apel Comrat (aflată în proces de fuzionare cu Curtea de Apel Cahul în vederea formării Curții de Apel Sud), al cărei succesor în drepturi este Curtea de Apel Sud, privind:

- obligarea Curţii de Apel Comrat (în proces de fuzionare cu Curtea de Apel Cahul pentru formarea Curţii de Apel Sud) să calculeze şi să achite lui Ştefan Starciuc judecător în demisie al Curţii de Apel Comrat, diferenţa dintre salariul lunar şi altor plăţi salariale (concediul anual de odihnă folosit şi nefolosit, premii acordate în funcţie de salariul calculat, indemnizaţia, etc.), plăţi ajustate conform Hotărârii Curţii Constituţionale nr.21 din 06 decembrie 2022, la mărimea valorii de referinţă de salarizare a judecătorului Curţii de Apel la cel puţin rata inflaţiei medii anuale pentru perioada 01.01.2023-10.12.2024 (data emiterii hotărârii privind demisionarea);

- obligarea Curţii de Apel Comrat (în proces de fuzionare cu Curtea de Apel Cahul pentru formarea Curţii de Apel Sud) să calculeze şi să achite lui Ştefan Starciuc judecător în demisie al Curţii de Apel Comrat, începînd cu 01.02.2023 până la data emiterii hotărârii în acest litigiu, penalitatea pentru fiecare zi de întârziere în mărime de 0,3 % la sută din suma diferenţei formate dintre salariul lunar şi altor plăţi salariale (concediul anual de odihnă folosit şi nefolosit, premii acordate în funcţie de salariul calculat, indemnizaţia, etc.) formată urmare a neajustării salariului la mărimea valorii de referinţă de salarizare a judecătorului Curţii de Apel la cel puţin rata inflaţiei medii anuale pentru perioada 01.01.2023-10.12.2024, diferenţă care nu a fost calculată şi achitată, **instanța a ajuns la concluzia că acțiunea în contencios administrativ menționată este neîntemeiată și, în consecință, urmează a fi respinsă, în baza următoarelor motive.**

Circumstanțe de fapt.

La 12 decembrie 2024, reclamantul a înaintat o cerere către Curtea de Apel Comrat (aflată în proces de fuzionare cu Curtea de Apel Cahul în vederea formării Curții de Apel Sud, în conformitate cu Legea nr. 135 din 13.06.2024), înregistrată cu nr. 4465. Prin această cerere, reclamantul a solicitat calcularea și achitarea diferenței dintre salariul efectiv achitat și salariul care urma să fie ajustat la valoarea de referință pentru salarizarea judecătorilor, ținând cont de cel puțin rata medie anuală a inflației pentru anii 2023 și 2024, în conformitate cu Hotărârea Curții Constituționale nr. 21 din 6 decembrie 2022 (f.d. 66).

La 20 decembrie 2024, Curtea de Apel a refuzat admiterea solicitării, motivând că nu există un temei legal pentru calcularea diferențelor salariale solicitate, din cauza lipsei modificărilor la Legea bugetului de stat pentru anul 2024 (f.d. 67–68).

La 26 decembrie 2024, în temeiul art. 165 din Codul administrativ, reclamantul a depus o cerere prealabilă adresată administrației Curții de Apel Comrat, prin care a reiterat solicitarea privind calcularea și achitarea salariului lunar și a altor plăți

(indemnizația pentru concediul anual de odihnă utilizat și neutilizat, alte indemnizații etc.) pentru perioada 01.01.2023–10.12.2024, cu ajustarea acestora la valoarea de referință pentru salarizarea judecătorilor, ținând cont de cel puțin rata medie anuală a inflației pentru anii 2023 și 2024, în conformitate cu Hotărârea Curții Constituționale nr. 21 din 6 decembrie 2022 (f.d. 69–70).

La 24 ianuarie 2025, prin răspunsul înregistrat cu nr. 32, emis de administrația Curții de Apel Comrat, reclamantului i s-a comunicat refuzul de admitere a solicitărilor formulate în cererea prealabilă.

Cadrul normativ aplicabil.

Potrivit art.3 din Codul administrativ, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținîndu-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

În conformitate cu art.5 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

În conformitate cu art.7 din Codul administrativ, autoritate publică se consideră orice structură organizatorică sau organ instituită/instituit prin lege sau printr-un alt act normativ, care acționează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public.

Potrivit prevederilor art.8 din Codul administrativ, regimul de putere publică reprezintă ansamblul competențelor prevăzute de lege în vederea realizării sarcinilor autorităților publice, care le conferă posibilitatea de a se impune cu forță juridică obligatorie în raporturile lor cu persoane fizice sau juridice.

În conformitate cu art.10 alin.(1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Potrivit art.17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

În conformitate cu art.18 din Codul administrativ, interesul public vizează ordinea de drept, democraţia, garantarea drepturilor şi a libertăţilor persoanelor, precum şi obligaţiile acestora, satisfacerea necesităţilor sociale, realizarea competenţelor autorităţilor publice, funcţionarea lor legală şi în bune condiţii.

În conformitate cu art.20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Potrivit art.39 din Codul administrativ, controlul judecătoresc al activității administrative este garantat și nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

În conformitate cu art.189 alin.(1) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

În conformitate cu art.206 alin.(1) lit.c) din Codul administrativ, o acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru:

c) impunerea la acţiune, la tolerare a acţiunii sau la inacţiune (acţiune în realizare); …

În conformitate cu art.208 alin.(1) din Codul administrativ, până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepţiile prevăzute de lege.

În conformitate cu art.219 alin.(1) și alin.(2) din Codul administrativ:

(1) Instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi.

(2) Instanţa de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greşelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete şi pentru depunerea tuturor declaraţiilor necesare constatării şi aprecierii stării de fapt. Instanţa de judecată indică asupra aspectelor de fapt şi de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanţii la proces.

În conformitate cu art.224 alin.(1) lit.c), lit.f) din Codul administrativ:

(1) Examinînd acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri:

… c) în baza unei acţiuni în realizare, obligă la acţiune, tolerare sau inacţiune, dacă o astfel de pretenţie a reclamantului este întemeiată; …

… f) respinge acţiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condiţiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit.a)-e).

Aprecierea instanței de judecată.

Verificând din oficiu admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ înaintate de Ștefan Starciuc împotriva Curții de Apel Comrat (aflată în proces de fuziune cu Curtea de Apel Cahul în vederea constituirii Curții de Apel Sud), succesorul în drepturi al acesteia fiind Curtea de Apel Sud, prin prisma prevederilor

art. 207 din Codul administrativ, inclusiv sub aspectul respectării de către reclamant a termenului legal de contestare în instanța de judecată a actului administrativ, instanța de judecată nu constată existența unor temeiuri pentru declararea ca inadmisibilă a acțiunii în contencios administrativ menționate, înaintate de Ștefan Starciuc.

Instanța de judecată reține în mod distinct că reclamantul Ștefan Starciuc, în calitate de persoană care consideră că drepturile sale au fost vătămate prin activitatea administrativă a Curții de Apel Comrat, este îndreptățit să sesizeze instanța de judecată cu prezenta acțiune în contencios administrativ având ca obiect contestarea actelor administrative. Totodată, reclamantul nu a omis termenul prevăzut de lege pentru contestarea în instanța de judecată a actelor administrative emise de autoritatea publică pârâtă. Prin urmare, instanța de judecată concluzionează că reclamantul a respectat în totalitate atât termenele legale, cât și procedura de sesizare a instanței de judecată cu prezenta acțiune.

În consecința celor expuse, având în vedere lipsa temeiurilor juridice pentru declararea ca inadmisibilă a acțiunii în contencios administrativ sus-menționate, instanța de judecată procedează la examinarea în fond a pretențiilor formulate de reclamant.

Examinând temeinicia acțiunii în contencios administrativ înaintate de Ștefan Starciuc împotriva Curții de Apel Comrat (aflată în proces de fuziune cu Curtea de Apel Cahul în vederea constituirii Curții de Apel Sud), succesorul în drepturi al acesteia fiind Curtea de Apel Sud, instanța de judecată ajunge la următoarele concluzii.

Reclamantul Ștefan Starciuc înaintează acțiunea în contencios administrativ către pârât Curtea de Apel Comrat, succesorul în drepturi al acesteia fiind Curtea de Apel Sud.

Dreptul de a alege pârâtul aparține reclamantului, iar instanțele de judecată sunt obligate să se expună pe acțiunea depusă în limitele cerințelor formulate față de pârâții indicați de reclamant.

Apreciind toate dovezile ale reclamantului, instanța de judecată conchide că, acțiunea a fost formulată incorect în raport cu subiectul pasiv către care reclamantul formulează revendicările, și anume – Curtea de Apel Comrat, succesorul în drepturi al acesteia fiind Curtea de Apel Sud. Instanța de judecată constată că cererea de chemare în judecată este îndreptată împotriva unui pârât necorespunzător.

Primordial instanța de judecată denotă că, dreptul judecătorilor la ajustarea salariilor în baza ratei inflației sau în baza altor mecanisme care țin cont de evoluția prețurilor la produsele și serviciile de bază, este abordat și confirmat prin Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022, care constituie izvor de drept și urmează a fi aplicată în ordinea juridică internă, fiind opozabilă atât părților în proces cât și instanței de judecată care soluționează cauza, or, potrivit prevederilor art.134 alin.(3) din Constituția RM, Curtea Constituţională garantează supremaţia Constituţiei, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere

legislativă, putere executivă şi putere judecătorească şi garantează responsabilitatea statului faţă de cetăţean şi a cetăţeanului faţă de stat. Suplimentar, potrivit art.37 alin. (4) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, №74 din 10.04.2025, actele Curţii Constituţionale nu se supun niciunei căi de atac, sunt definitive şi intră în vigoare la data pronunţării dispozitivului.

Nemijlocit în pct.5 din dispozitivul Hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022, se indică expres că, prezenta hotărâre este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Pe cale de consecință, soluția la caz nu vizează respingerea sau negarea constatărilor și raționamentelor expuse expres în Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022.

Prezenta hotărâre presupune analiza limitelor, mecanismelor de acțiune la caz, stabilite de lege, de Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022, acordate Curții de Apel Comrat, succesorul în drepturi al acesteia fiind Curtea de Apel Sud, la momentul realizării de către aceasta a activității administrative contestate de reclamant. Or, acțiunea înaintată de reclamant la caz reprezintă acțiune în realizare, iar în contextul unei acțiuni în realizare, instanța de judecată urmează să analizeze inevitabil dacă autoritatea publică pârâtă, dispune de competență materială și funcțională de acționa în conformitate cu solicitările reclamantului.

Instanța la caz, pornind de la faptul că Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022 reconfirmă dreptul la ajustarea salariilor în baza ratei inflației sau în baza altor mecanisme care țin cont de evoluția prețurilor la produsele și serviciile de bază, urmează a fi analizat cercul de acțiuni care pot fi realizate de către autoritatea publică pârâtă la caz, prin prisma analizei situației mecanismelor legale de punere în aplicare a Hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022.

Potrivit prevederilor art.44 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, №74 din 10.04.2025:

(1) Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării hotărârii Curţii Constituţionale, prezintă Parlamentului proiectul de lege cu privire la modificarea actului normativ sau a unor părţi ale acestuia declarate neconstituţionale. Proiectul de lege respectiv se examinează de Parlament în mod prioritar.

(2) Preşedintele Republicii Moldova sau Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării hotărârii Curţii Constituţionale, modifică actul sau unele părţi ale acestuia declarate neconstituţionale şi, după caz, emite sau adoptă un act nou.

(3) Constatările Curţii Constituţionale privind lacunele reglementărilor normative, datorate nerealizării unor prevederi constituţionale, indicate în adresă, sunt examinate de către autoritatea vizată, care, în termen de 3 luni, informează Curtea Constituţională despre rezultatele examinării.

Nemijlocit în Hotărârea nr.21 din 06 decembrie 2022, la pct.72, Curtea Constituțională reține că, remunerația judecătorilor trebuie protejată de fluctuațiile

monetare. Acest obiectiv poate fi realizat prin ajustarea salariilor în baza ratei inflației sau în baza altor mecanisme care țin cont de evoluția prețurilor la produsele și serviciile de bază. Curtea precizează că acest lucru nu este un fapt neobișnuit, pentru că un mecanism similar este aplicat și în cazul altor drepturi social-economice, e.g. în cazul dreptului la indexarea pensiei (articolul 13 alin. (2) din Legea privind sistemul public de pensii).

Suplimentar, în pct.41 a Hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022, Curtea a constatat că articolele 12 alineatele (15) și (16), 29 alin.(2) și Anexa nr.4 Tabelul 1 din Legea nr.270 din 23 noiembrie 2018 le permit Parlamentului și Guvernului să exercite în mod discreționar competențele lor la formarea bugetului de stat în dauna separației puterilor în stat și independenței judecătorilor. Având în vedere acest fapt, Curtea a subliniat că trebuie să analizeze dacă modalitatea de determinare a salariului judecătorului din Legea nr.270 din 23 noiembrie 2018 este conformă cu garanția securității financiare a judecătorului, așa cum o presupun articolele 1 alin.(3), 6 și 116 alin.(1) din Constituție.

În pct.57 din Hotărâre, Curtea observă că Constituția nu conține nicio mențiune care ar viza remunerația judecătorului. Totuși, Legea fundamentală nu-i acordă Parlamentului o marjă discreționară nelimitată în acest sens. Dimpotrivă, articolele 1 alin.(3), 6 și 116 alin.(1) din Constituție limitează de o manieră substanțială această competență. În principal, aceste norme presupun că Parlamentul are obligația de a le stabili judecătorilor o remunerație suficient de ridicată și de stabilă pentru a-i proteja de riscul intervențiilor sau al presiunilor exterioare susceptibile să le afecteze independența și imparțialitatea.

În pct.77 din Hotărâre, Curtea consideră că remunerația, ca una din garanțiile independenței și imparțialității membrilor Consiliului, nu trebuie să depindă în exclusivitate de puterea executivă sau cea legislativă, autorități competente de a elabora și a adopta bugetul de stat pentru fiecare an financiar. Legislația trebuie să prevadă mecanismele necesare care să asigure menținerea valorii reale a salariilor acestora la nivelul corespunzător îndeplinirii funcției de garant al independenței autorității judecătorești.

Din analiza pct.5 din Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022, se constată că, în procesul soluționării sesizării, Curtea Constituțională a solicitat opiniile Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova, Guvernului și a Asociației Judecătorilor.

Reieșind din constatările și raționamentele expuse mai sus, instanța de judecată astfel denotă, că elaborarea mecanismului normativ de punere în aplicare a Hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022 vizează prerogativa autorităților publice în sfera de competență funcțională și materială a cărora intră elaborarea, adoptarea de acte normative, acte care să asigure un mecanism legislativ detaliat care să fie aplicat de către autoritățile publice care nu dispun de prerogativa de elaborare a acestor mecanisme normative din considerentul că, prin lege sunt abilitate de a emite

exclusiv acte administrative fie cu caracter individual fie cu caracter normativ, dar care rămân la statut de act administrativ.

Necesitatea unui mecanism de aplicare detaliat, consacrat la nivel de act normativ, privind ajustarea salariilor, ajustarea în baza ratei inflației sau în baza altor mecanisme care țin cont de evoluția prețurilor la produsele și serviciile de bază, derivă din faptul că acesta urmează să aibă o aplicabilitate generală, or, conform prevederilor art.4 din Legea cu privire la actele normative, actul normativ are caracter public, obligatoriu, general şi impersonal. Prevederile actului normativ sânt executorii, opozabile tuturor subiecţilor de drept şi, în caz de necesitate, sânt impuse prin forţa de constrângere a statului.

În situația în care elaborarea mecanismelor privind ajustarea salariilor, ajustarea în baza ratei inflației sau a altor mecanisme care țin cont de evoluția prețurilor la produsele și serviciile de bază, ar fi lăsată doar la atitudinea autorităților publice care dispun de prerogativa legală de elaborare doar a actelor administrative individuale sau cu caracter normativ la nivel de unitate, ar fi generată situația implementării și aplicării sistemice neuniforme a mecanismelor enunțate, care ar suporta diferențe de la o entitate la alta și ar periclita în mod sistemic procesul de realizarea a unui drept esențial – dreptul la plata salariului pentru munca prestată.

Astfel, instanța de judecată reiterează că, în speță, prin acțiunea formulată, reclamantul a indicat în calitate de pârât Curtea de Apel Comrat, succesorul în drepturi al acesteia fiind Curtea de Apel Sud, iar Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Finanțelor au fost indicați în calitate de persoane terțe.

Potrivit prevederilor art.203 din Codul administrativ, participanţi la proces sînt: a) părţile; b) persoanele atrase în proces de instanţa de judecată; c) alţi subiecţi investiţi de lege cu drept de sesizare.

Conform art.204 Cod administrativ, părţi în procedura de contencios administrativ pot fi persoanele fizice sau juridice şi autorităţile publice în sensul art.7.

În conformitate cu prevederile art.205 alin.(1) Cod administrativ, la examinarea acţiunii în contencios administrativ, instanţa de judecată poate atrage în proces, din oficiu sau la cerere, persoane ale căror drepturi sînt afectate de litigiul în cauză.

Nemijlocit în acțiunea înaintată, reclamantul menționează o serie de raționamente legate de neexecutarea Hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022, iar revendicările salariale din acțiunea sunt raportate anume la aspectul legat de neexecutarea Hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022.

În cererea de chemare în judecată depusă, reclamantul invocă o serie de circumstanțe importante și relevante, care vizează competența materială și funcțională a autorităților publice în ceea ce privește soluționarea solicitărilor formulate de acesta în speță.

Pornind de la revendicările reclamantului, analizând prerogativele, limitele de competență materială și funcțională a Curții de Apel Comrat, succesorul în drepturi al

acesteia fiind Curtea de Apel Sud, categoriile de acte pasibile de a fi emise la caz de către autoritatea publică pârâtă, se constată că aceasta reprezintă o autoritate publică care acționează în baza cadrului legal existent, fără a dispune de putere creatoare de norme de drept – acte normative în sensul Legii cu privire la actele normative.

Autoritate publică, în temeiul prevederilor art.7 din Codul administrativ, se consideră orice structură organizatorică sau organ instituită/instituit prin lege sau printrun alt act normativ, care acţionează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public. În baza art.5 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale şi normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum şi a operaţiunilor administrative realizate de autorităţile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii şi se aplică nemijlocit legea.

Conform prevederilor art.2 alin.(1) din Codul administrativ, prevederile prezentului cod determină statutul juridic al participanţilor la raporturile administrative, atribuţiile autorităţilor publice administrative şi ale instanţelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, drepturile şi obligaţiile participanţilor în procedura administrativă şi cea de contencios administrativ. Conform prevederilor art.2 alin. (3) lit. d) din Codul administrativ, prevederile prezentului cod nu se aplică: procedurii de elaborare şi adoptare a actelor normative.

Conform art.21 din Codul administrativ:

(1) Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să acţioneze în conformitate cu legea şi alte acte normative. …

… (3) Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor şi a libertăţilor persoanelor decît în cazurile şi în condiţiile expres stabilite de lege.

În conformitate cu art.57 alin.(1) din Codul administrativ, activitatea administrativă se realizează numai de autoritatea publică competentă şi în limitele competenţei legale.

Din analiza cadrului legal enunțat, se reafirmă raționamentul că, în calitatea sa de autoritate publică, autoritatea pârâtă la caz - Curtea de Apel Comrat, succesorul în drepturi al acesteia fiind Curtea de Apel Sud, nu dispune de prerogativa de a crea mecanisme cu putere juridică de acte normative, adică nu deține prerogative de legiferare ci doar acționează, prin acte administrative, în aplicarea cadrului normativ existent.

Prin prisma principiului legalității activității administrative, Curtea de Apel Comrat, succesorul în drepturi al acesteia fiind Curtea de Apel Sud, în calitatea și prerogativa sa de autoritate publică, acționează în conformitate cu legea şi alte acte normative fără putere de a elabora acte normative în sensul Legii cu privire la actele normative. Emiterea unor acte administrative interne cu caracter normativ nu este

posibilă în situația în care acestea nu se bazează pe punerea în aplicare a unor norme, mecanisme legale sau subordonate legii, detaliate, generale, impersonale.

La caz, Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022, a abordat și reconfirmat dreptul judecătorilor la ajustarea salariilor în baza ratei inflației sau în baza altor mecanisme care țin cont de evoluția prețurilor la produsele și serviciile de bază, iar elaborarea mecanismelor uniforme, obligatorii, generale și impersonale a fost pusă în sarcina autorităților publice cu drept de elaborare, adoptare a actelor normative. Pe cale de consecință, ulterior elaborării și implementării mecanismelor legale enunțate, în baza principiului legalității procedurii administrative, autoritățile publice în sarcina cărora este pusă achitarea drepturilor salariale ale judecătorilor, vor aplica aceste mecanisme.

Nemijlocit prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 60/4 din 4 februarie 2025, s-a hotărât: 1. Se constituie Grupul de lucru pentru elaborarea unui studiu privind executarea Hotărârii Curții Constituționale nr. 21 din 6 decembrie 2022 [...] 2. Se aprobă invitarea, pentru participare la activitatea grupului de lucru a câte un reprezentant al Cancelariei de Stat, Ministerului Finanțelor și Ministerul Justiției. 3. Grupul de lucru va avea următoarele atribuții principale: a) analizarea efectelor Hotărârii Curții Constituționale nr. 21 din 6 decembrie 2022; b) elaborarea unui studiu detaliat care să includă constatări ale impactului modificărilor asupra salariului comparativ cu rata de inflație, eventuale scenarii financiare clare privind ajustarea salariilor judecătorilor, bazate pe rata inflației; c) propunerea unor soluții concrete pentru implementarea prevederilor hotărârii menționate. 4. Termenul-limită pentru finalizarea studiului este de 90 de zile din data emiterii prezentei Hotărâri. 5. Grupul de lucru va prezenta raportul final Plenului Consiliului Superior al Magistraturii pentru aprobare și ulterior instituțiilor competente.

Faptul menționat reflectă că procesul de implementare a Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022 se află în proces de derulare, cu implicarea organelor centrale de specialitate care urmează să identifice soluții concrete pentru implementarea prevederilor hotărârii menționate precum și identificarea unor eventuale mecanisme, scenarii financiare clare privind ajustarea salariilor judecătorilor, bazate pe rata inflației sau în baza altor mecanisme care țin cont de evoluția prețurilor la produsele și serviciile de bază, care ulterior să fie elaborate, adoptate, apoi puse în aplicare, inclusiv de către autoritățile publice în sarcina cărora este pusă achitarea drepturilor salariale ale judecătorilor.

Situația pârâtului necorespunzător la caz, se raportează inclusiv la momentul înaintării prezentei acțiuni, or, potrivit prevederilor art.143 alin.(2) din Codul administrativ, aprecierea legalităţii sau ilegalităţii unui act administrativ individual se face în funcţie de situaţia la momentul emiterii lui, iar în cazul desfăşurării unei proceduri prealabile – de situaţia la momentul adoptării deciziei cu privire la cererea prealabilă. Suplimentar, potrivit prevederilor art.53 alin.(2) din Codul administrativ, competenţa se stabileşte la momentul iniţierii procedurii administrative. La momentul

achitării plăților salariale, inclusiv indemnizație de concediu, pentru perioada la care fac referință reclamantul în acțiune, autoritatea publică în sarcina căreia este pusă achitarea drepturilor salariale ale reclamantului, a aplicat mecanismele, prevederile legale în vigoare la momentul plății, înaintării solicitărilor. Nemijlocit activitatea de ordonare și administrare a bugetului entității, ordonarea aspectelor legate de gestiunea finanțelor publice, presupune necesitatea acționări în baza unor mecanisme detaliate și expres consacrate de lege.

În consecință, având în vedere competența materială și funcțională a Curții de Apel Sud (anterior, Curtea de Apel Comrat) în domeniul administrativ, în calitate de autoritate publică abilitată să pună în aplicare și să asigure executarea cadrului normativ adoptat de Parlament, Guvern și de alte autorități publice învestite cu competențe de adoptare, aprobare sau emitere a actelor normative, instanța reține că pârâtul nu dispune de competențe în domeniul elaborării și aprobării bugetului de stat și nici în domeniul adoptării actelor normative în sensul Legii nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative. Cu alte cuvinte, pârâtul nu deține prerogative de legiferare, ci acționează exclusiv prin emiterea actelor administrative în vederea aplicării și executării actelor normative în vigoare.

Prin prisma principiului legalității activității administrative, Curtea de Apel Sud (anterior, Curtea de Apel Comrat), în calitate de autoritate publică, își desfășoară activitatea în conformitate cu legea și cu celelalte acte normative, nefiind învestită cu competențe de elaborare sau adoptare a actelor normative în vederea stabilirii cuantumului salariului judecătorilor ori a ajustării acestuia în anumite proporții, derogatorii de la prevederile legale în vigoare.

Hotărârea Curții Constituționale nr. 21 din 06.12.2022, deși este obligatorie, nu poate fi pusă în executare în mod direct de către Curtea de Apel Sud (anterior, Curtea de Apel Comrat), atât timp cât Legea bugetului de stat și Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nu au fost modificate în vederea asigurării conformității acestora cu considerentele și soluțiile statuate de Curtea Constituțională.

Mai mult, deși hotărârile Curții Constituționale sunt obligatorii și executorii pe întreg teritoriul țării pentru toate autoritățile publice, precum și pentru persoanele fizice și juridice, acestea nu fac parte din categoria actelor normative enumerate la art. 6 din Legea nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative.

Conform art.l alin.(3) al Legii privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr.270 din 23.11.2018, modul şi condiţiile de salarizare a personalului din sectorul bugetar ţin în exclusivitate de prezenta lege şi nu pot fi obiectul de reglementare a altor acte normative, cu excepţia celor ce rezultă din legea respectivă.

Luând în considerare cele expuse, instanța respinge ca neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ înaintată de Ștefan Starciuc împotriva Curții de Apel Comrat (în proces de fuzionare cu Curtea de Apel Cahul pentru formarea Curții de Apel Sud), cu succesorul în drepturi – Curtea de Apel Sud, privind:

- obligarea Curţii de Apel Comrat (în proces de fuzionare cu Curtea de Apel Cahul pentru formarea Curţii de Apel Sud) să calculeze şi să achite lui Ştefan Starciuc judecător în demisie al Curţii de Apel Comrat, diferenţa dintre salariul lunar şi altor plăţi salariale (concediul anual de odihnă folosit şi nefolosit, premii acordate în funcţie de salariul calculat, indemnizaţia, etc.), plăţi ajustate conform Hotărârii Curţii Constituţionale nr.21 din 06 decembrie 2022, la mărimea valorii de referinţă de salarizare a judecătorului Curţii de Apel la cel puţin rata inflaţiei medii anuale pentru perioada 01.01.2023-10.12.2024 (data emiterii hotărârii privind demisionarea);

- obligarea Curţii de Apel Comrat (în proces de fuzionare cu Curtea de Apel Cahul pentru formarea Curţii de Apel Sud) să calculeze şi să achite lui Ştefan Starciuc judecător în demisie al Curţii de Apel Comrat, începînd cu 01.02.2023 până la data emiterii hotărârii în acest litigiu, penalitatea pentru fiecare zi de întârziere în mărime de 0,3 % la sută din suma diferenţei formate dintre salariul lunar şi altor plăţi salariale (concediul anual de odihnă folosit şi nefolosit, premii acordate în funcţie de salariul calculat, indemnizaţia, etc.) formată urmare a neajustării salariului la mărimea valorii de referinţă de salarizare a judecătorului Curţii de Apel la cel puţin rata inflaţiei medii anuale pentru perioada 01.01.2023-10.12.2024, diferenţă care nu a fost calculată şi achitată.

În baza celor expuse, în conformitate cu prevederile art.art. 5, 7, 8, 17, 20, 87-93, 189, 191, 192, 195, 201, 206, 207, 218, 219, 220, 224, 231, 232, 258 din Codul Administrativ, instanța,

H O T Ă R Ă Ș T E:

Se respinge ca neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ, înaintată de Ștefan Starciuc împotriva Curții de Apel Comrat (în proces de fuzionare cu Curtea de Apel Cahul pentru formarea Curții de Apel Sud), cu succesorul în drepturi – Curtea de Apel Sud, privind:

- obligarea Curţii de Apel Comrat (în proces de fuzionare cu Curtea de Apel Cahul pentru formarea Curţii de Apel Sud) să calculeze şi să achite lui Ştefan Starciuc judecător în demisie al Curţii de Apel Comrat, diferenţa dintre salariul lunar şi altor plăţi salariale (concediul anual de odihnă folosit şi nefolosit, premii acordate în funcţie de salariul calculat, indemnizaţia, etc.), plăţi ajustate conform Hotărârii Curţii Constituţionale nr.21 din 06 decembrie 2022, la mărimea valorii de referinţă de salarizare a judecătorului Curţii de Apel la cel puţin rata inflaţiei medii anuale pentru perioada 01.01.2023-10.12.2024 (data emiterii hotărârii privind demisionarea);

- obligarea Curţii de Apel Comrat (în proces de fuzionare cu Curtea de Apel Cahul pentru formarea Curţii de Apel Sud) să calculeze şi să achite lui Ştefan Starciuc judecător în demisie al Curţii de Apel Comrat, începînd cu 01.02.2023 până la data emiterii hotărârii în acest litigiu, penalitatea pentru fiecare zi de întârziere în mărime de 0,3 % la sută din suma diferenţei formate dintre salariul lunar şi altor plăţi salariale (concediul anual de odihnă folosit şi nefolosit, premii acordate în funcţie de salariul

calculat, indemnizaţia, etc.) formată urmare a neajustării salariului la mărimea valorii de referinţă de salarizare a judecătorului Curţii de Apel la cel puţin rata inflaţiei medii anuale pentru perioada 01.01.2023-10.12.2024, diferenţă care nu a fost calculată şi achitată.

Se explică participanţilor la proces că, sunt în drept în termen de 15 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărîrii, să solicite întocmirea hotărîrii integrale, indicînd în cerere expres acest lucru.

Hotărîrea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Sud în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei Comrat (sediul Central).

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Judecătoriei Comrat Vasili Hrapacov